

Софянік Катерина

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
першого курсу спеціальності 051 Економіка
Науковий керівник д.е.н., професор Ушкаренко Ю. В.
Херсонський державний університет

НЕДОЛІКИ ПЛАТІЖНИХ СИСТЕМ

Стабільна та надійна фінансова система є однією з найважливіших умов сталого економічного та соціального розвитку України. З цією метою Україна впроваджує політику на національному рівні, спрямовану на усунення негативних факторів, що впливають на платіжну систему.

Нові технології та сервіси дозволяють банкам виконувати транзакції швидше та ефективніше, а також спрощувати платежі в короткі терміни. Наразі безготівкові платежі в Україні відбуваються через систему платіжних карток, що є одним з найбільш швидкозростаючих сегментів ринку роздрібних платежів.

Електронні гроші розповсюджуються через операції, здійснювані у межах платіжних систем. Платіжна система представляє собою організацію, яка включає у себе учасників та регулює взаємовідносини між ними при здійсненні грошових трансферів. Ця система відтворює відносини, пов'язані з переказом коштів, що становить її основну функцію[5].

Внутрішні платіжні системи - це платіжні системи, в яких клірингова палата є резидентом, а кошти переказуються тільки в Україні [5].

Міжнародна платіжна система - це механізм, що дозволяє проводити фінансові трансакції між різними країнами та учасниками, включаючи банки, компанії та інші фінансові установи. Ця система забезпечує ефективний обмін грошовими коштами, який може включати оплату товарів і послуг, переказ грошей між різними банками та інші фінансові операції. [5].

Електронні платіжні системи, що існують сьогодні у світі, можна розділити на дві основні групи, залежно від типу доступу до електронних рахунків:

- Ті, які використовуються шляхом встановлення додаткового програмного забезпечення на комп'ютері користувача;
- Платіжні системи з веб-інтерфейсом.

Існує два способи реалізації електронних систем. Перший - це система електронної готівки, яка являє собою буквено-цифровий код, що при пред'явленні електронній програмі прийому платежів ідентифікується цією програмою як банкнота певного номіналу, і другий варіант, який фіксує інформацію про те, що користувач раніше вносив певну суму грошей на рахунок, наприклад, готівкою. Насправді, другий варіант простіший для розуміння, оскільки ми маємо банківський рахунок, але спеціальну систему для його використання (прикладом такого підходу є перекази PayPal). Технічним недоліком другого варіанту є те, що рахунок може бути заблокований в будь-який момент адміністрацією системи. Перший варіант дозволяє отримувати гроші у вигляді електронної готівки на пред'явника [2].

У світі існує близько ста різноманітних систем та їх специфікацій. Серед них: DigiCash, Visa Cash, First Virtual, CyberCash, Moneo та інші.

В державному інтернет-сегменті діють дві класичні небанківські системи електронних платежів - PayPal та PayPal, а також кілька систем, які ще не оцінювалися як такі (існують національні експертні проекти) [3].

Серед найпопулярніших систем експерти називають кілька систем:

E-Gold - глобальна платіжна система, яка використовує валюту, еквівалентну кольоровим металам (срібло, золото, платина і паладій). Грошова одиниця рахунку користувача виражається в одиницях ваги дорогоцінного металу. У процесі розрахунків між сторонами дорогоцінні метали переходять від одного власника до іншого, не залишаючи межі Nova Scotia Bank у Торонто. Дорогоцінні метали також можуть бути конвертовані в необхідну валюту;

- PayPal - це система, яка широко розповсюджена в Європі та США, але поки що недоступна в Україні. Слід зазначити, що в обох системах користувач має доступ до рахунків та операцій тільки через веб-сайт;

- PayCash - ця система має представництва в Україні, США, Великобританії та Латвії; PayCash має представництва в Україні, Латвії, США та Великобританії. Щоб мати можливість користування, необхідно встановити на свій комп'ютер програму "Інтернет-гаманець". Система автоматично відкриває рахунок, прив'язаний до вашого гаманця.

До недоліків платіжних систем можна віднести наступні:

- Розвиток нових технологій створює часовий лаг між правовими нормами та технологічним прогресом;

- Правоохоронним органам важко визначити сфери, в яких скоюються сучасні злочини; і

- Використання електронних платіжних систем в Інтернеті для відмивання грошей та здійснення підозрілих транзакцій може мати негативні наслідки через нерозуміння адміністративними органами сучасних процесів та відсутність необхідної нормативно-правової бази.

- потенційна можливість проникнення хакерів у систему

Універсальність небанківських систем дозволяє здійснювати миттєві перекази через Інтернет, конвертувати реальні кошти у віртуальну валюту та назад у реальні кошти, а також надсилати та отримувати кошти у вибраній валюті в будь-якій точці світу або здійснювати платежі з іншими учасниками системи .

Зростаюче використання електронних платежів в Інтернеті пояснюється їх простотою і зручністю - можливістю здійснювати платежі швидко і з низькими транзакційними витратами з будь-якого персонального комп'ютера.

Транзакції з використанням цієї системи електронних платежів пропонують клієнтам анонімність і не вимагають документів, що посвідчують особу, або перевірок кредитоспроможності. Як наслідок, рівень безпеки при здійсненні платежів через Інтернет є низьким, а шахрайство - поширеним явищем [1].

Висновок Електронні гроші мають незаперечні переваги, серед яких зручність, швидкість проведення фінансових операцій, простота використання,

анонімність та можливість переказу коштів третім особам. Для банків привабливою є також економія, яку можна отримати, перейшовши на електронні гроші.

Для того, щоб мінімізувати негативні фактори, необхідно створити повноцінну законодавчу базу з послідовними правилами та належними умовами для повноцінного функціонування платіжної системи, а також розробити умови для прийняття інвестицій у цю сферу.

Список використаних джерел

1. Бутузов В.М., Андрущенко І.Г. Умови відмивання “брудних” коштів та шахрайські дії на ринку цінних паперів в процесі інтеграції фінансових ринків // Економічні злочини: попередження і боротьба з ними. – 2001. – № 25. – С. 591-594.
2. Інджикян Р. Світові тенденції розвитку електронної комерції в сфері фінансових послуг // Гроші і Кредит. – 2001. – № 1.
3. Махаєва О.О. Електронні гроші в Європі та Україні // Вісник НБУ. – 2004. – Вересень. – С. 22-24.
4. Міллер Р.Л., Ван-Хауз Д.Д. Сучасні гроші та банківська справа. – М.: Інфра-М, 2000.
5. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 06.10.2004 // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 29. – Ст. 137.